

Sense paraules

Francesc Rotger

Ara que el cinema ja té cent anys i el teatre ni se sap quants, però ben segur que molts més, una de les formacions escèniques de més èxit d'aquest país, El Tricicle, donen el salt a la pantalla gran... i fan una pel·lícula muda. No és estrany que la seva «opera prima» cinematogràfica, *Palace*, sigui muda perquè també ho eren els seus espectacles i també les seves sèries de televisió. Si ho és, en canvi, estrenar una pel·lícula muda el 1996. La veritat és que, ara mateix, no em ve a la memòria cap altre cas en els darrers vint-i-cinc anys com no sigui aquella bogeria d'en Mel Brooks que es titulava precisament *Silent movie* (Pel·lícula muda), i que a Espanya li posaren de títol *La última locura de Mel Brooks*. L'única persona que

res en tot el metratge (una paraula: «no») era el rei de la pantomima, Marcel Marceau, que anys més tard actuà a Palma quan a Palma encara hi havia Festival de Teatre.

De fet, si els especialistes cinematogràfics consideren que bona part de les obres mestres del setè art corresponen a l'etapa muda (com *El nacimiento de una nación* o *El acorazado Potemkin*), fins i tot ens podríem demanar si el cinema necessita la paraula. Les pel·lícules ens conten històries amb imatges; si de contar-les amb paraules es tracta, ja estaven el periodisme i la literatura. El crit de guerra d'un rodatge és «Llum, càmera, acció!», mai he sentit que un director afegeixi: «Va, digues qualche cosa».

En el teatre és exactament el mateix. Ja fa temps que els teòrics acceptaren que una cosa és la literatura teatral i una altra el teatre. Un text teatral, idò, no és teatre. I en canvi, El Tricicle, Vol Ras, Marcel Marceau, La Fura dels Baus, el Teatre Negre de Praga, són teatre i del bo i (òbviament) no són literatura. El text, i n'hi ha de bons (i també d'espantosos), és un instrument més per construir un espectacle (com les llums o l'escenografia), però en el teatre com en el cinema, al principi de tot era l'acció. Per això és possible el teatre sense paraules, per això és possible el cinema sense paraules i en canvi, si jo no hagués utilitzat paraules en aquest full, vostès utilitzarien el buit blanc per escriure la

llista de la compra.

CARLES SANS, JOAN GRÀCIA I PACO MIR: EL TRICICLE